51 1165 089.4 2475

Mormonernes

Lærdomme, Oprindelse og Fremgang,

Ved

L. D. Hass,
Præst i Hals.

Uddrag af „Søndagsblad“ til Opbyggelse og Oplysning.

Kjøbenhavn.
Paa Boghandler F. H. Eibes Forlag.
Trykt hos Louis Klein.
1851.

Historian's Office Library

The Church of Jesus Christ
of Latter-day Saints

Vault AJ-P
M209
H353mD
a 1851

Vault P
M209
H353mDA
1851

Det er endnu et godt Raad til den, som vil lyve, at han maa see at gjøre det tilgavns, ligesom det paa den anden Side hedder, at den har godt ved at lyve, som kommer langveisfra. Det har derfor til alle Tider været en let Sag for den, som kom med Nyheder og Nyt baade fjern og nær fra, at bilde de eenfoldige Hjemmesiddere en heel Deel ind, og jo dristigere de vare i deres Løgne, jo tykkere de smurte paa, kun med en Smule Forstand, desto bedre lykkedes det dem, og ofte forbausede deres eget Held dem, naar de heelt imod Forventning fik Mange til at troe paa deres Opdigtelser; ja det dreiede sig mangen Gang med saadanne og lignende Fædre til Løgn saa forunderligt, at de om længere eller kortere Tid kom selv til at troe paa deres fra først af for dem selv meer eller mindre latterlige Opdigtelser. Vel høre saadanne Exemplarer af Mennesker, med hvem dette Sidste er Tilfældet, til de udmærkede Sjældenheder, og jeg veed ikke om mine Læsere skulde i deres Livserfaring have truffet paa

2475

nogen saadan; jeg har i mit Liv kjendt idetmindste Een, hos hvem denne Retning ganske havde Overhaand. — Den almindelige Lyst til at lægge til og tage fra, opdigte og lyve, er altfor vel bekjendt til at den her nærmere behøver at omtales; den kjender hvert Menneske ret godt til; thi der gives ikke en Eneste uden han jo har, i meer eller mindre Grad, sin Lod og Deel deraf. Er det nu Menneskeslægtens Vilkaar, at den meer eller mindre forskjelligt til forskjellige Tider bliver omtumlet af Rygter, halvt eller fjerdedeel sande, halve og hele Løgne, naar blot Talen er om Verdens, Naturens og Næstens Sager og Begivenheder, og har den ligesom til Trøst herfor opfunden det Ordsprog: der gaaer ikke Røg af én Brand uden at der er Ild i den: saa er det jo slet ikke til at undre sig over, at der finder megen Løgn og meget Bedrageri Sted, naar Talen er om de usynlige og aandelige Ting, om Aandeverdenen, om Himmelen, om det Himmelske og Djævelske, om Himmelens Forbindelse med Jorden, om det Dybe, det Gaadefulde, det Uudgrundelige og Evige i det Væsens Bryst, som vi kalde Mennesket; det er slet ikke til at undre sig over, gjentager jeg, at der angaaende disse Ting finder den største Forskjellighed Sted i Tanker som i Tale, i Vantro som i Overtro, lige fra de sig selv meest bevidste Løgne til de sig selv meest ubevidste, lige fra den meest rasende og fortvivlede Benægtelse af al Aand til Forgudelse af sin egen Aand, lige fra de meest overspændte og fremkunstlede Livsyttringer til de raaeste og plumpeste Kjendetegn paa Dyriskhed og aandelige Død, medens derimod Sandheden altid har været, er og bliver ved at være en eneste, hvis

Erkjendelse vel har været og er mere eller mindre fuldkommen, uden dog derfor at optage nogen bestemt Fornægtelse eller aabenbar Modsigelse i sig.

Men, kunde man nu sige, skal da Løgnen med alle dens Sødskende og Brødre, som Falskhed, Underfundighed, Bedrageri, Meeneed, Vantro, Overtro o. s. v. ikke straffes, udryddes og tilintetgjøres ogsaa i denne Verden? — Tys! — Hvo er Du, som vil have al Løgn, eller med et andet Ord, alt Ondt straffet og udryddet her i denne Verden? Hvo skulde foretage denne Renselse? Mon Menneskene selv? Da var det snart forbi med Menneskelivet paa Jorden; thi her vilde da fuldkomment kunne anvendes det Ord: „Hvo der er reen, kaste den første Steen!“ Og, mener Du, at hvad verdslige Ting angaaer, straffes jo dog Løgnen og dens mangfoldige Yttringer (baade Overtrædelserne af det Bud: „Du skal ikke tage Herren din Guds Navn forfængeligt“, og af det: „Du skal ikke sige falsk Vidnesbyrd mod din Næste“) efter menneskelige og borgerlige Love i Almindelighed, da maa jeg dog bede Dig betænke, at det kun straffes Altsammen i de velordnede Samfund af Mennesker (Stater), forsaavidt som det gjør Næsten borgerlig og timelig Skade og dette dog igjen kun forsaavidt som det kan bevises virkelig at have gjort det eller havt det til Hensigt. Naar man nu anvender dette paa hvad der rører sig og gjærer i aandelig Henseende, paa alt det Falske og Løgnagtige, som udgiver sig for Sandhed, paa det Bespottende, Døde og Ligegyldige, som haaner og trodser Sandheden, og altsaa vilde forlange

alt Saadant straffet efter borgerlige og verdslige Love: da maa jeg atter spørge: Hvo er Du, som vilde have Saadant straffet? Du maatte da først kunne bevise, at Saadant streed imod og fornægtede den evige urokkelige Sandhed, den evige guddommelige Sandhed, som bestaaer selv naar Himmel og Jord forgaaer; men før Du kunde bevise dette, maatte Du jo troe paa Sandheden, maatte være vis paa dens Liv, Tilværelse og Nærværelse, ja vissere derpaa end paa din egen; Du maatte kunne begynde at see den (aandeligt), kjende den (hjerteligt), tale med den og om den, elske den, tilbede den. Og dersom Du befandt Dig i et saadant Forhold til Sandheden, da maatte den jo være Dig det Dyrebareste og Ypperligste af Alt, din Konge og din Herre, din Hjertens Fortrolige, uden hvis Raad og Veiledning Du ikke foretog Dig noget alvorligt Skridt, altsaa ikke heller stred for den med Verdens Hjælp og Verdens Love imod dens Fornægtere, Bestridere og Bespottere, uden at spørge den, om den ønskede det; ja, Du maatte bestemt spørge med Peder: Herre! vil Du at vi skulle slaae til med Sværdet? og Du maatte bedre end han oppebie Svaret for ikke at faae Dadbel af Sandhedens Mund. Ja! vilde Du blot spørge Sandheden selv, den levende guddommelige Sandhed derom, da vilde Du endnu den Dag i Dag faae Svar, som Du baade kunde høre og forstaae og forklare for Andre. Du vilde komme til at høre og forstaae baade disse Ord: „Mit Rige er ikke af denne Verden"; og disse Ord: „I skulle være mine Vidner indtil Jorderigs Ender", og mange andre.

Efter disse Bemærkninger gaae vi nu over til at omtale ikke noget af det Døde, Pestagtige og Forraadnede, hvormed Folk i Almindelighed som Løgnens og Syndens søvndrukne Slaver kraftløs forhaane og ringeagte Livet og Sandheden og Veien, vor Herre Jesum Christum i hans Rige og med hans Rige (Christenheden), men een af vort Aarhundredes største og i sin Oprindelse i sig selv bevidste Løgne, Mormonismen nemlig.

Det er haarde Ord, Du bruger, vil vel Mangen tænke og sige; dog — hav Taalmodighed! Jeg skal bevise hvad jeg har sagt. Forudsat nemlig, at Christendom er Sandhed om den evige Sandhed, det vil sige, ikke blot en Lære, ikke blot en Kundskab og en stykkeviis Erkjendelse, men en Tro paa Sandheden, det er: en levende Overbeviisning om Sandheden, en virkelig Tilegnelse af den, en Leven i den, for den og med den, en virksom Bekjendelse af den, hvilket Alt, naar det naaer sin Fuldendelse, maa blive en evig Forening med Sandheden, en virkelig bevidst Sammensmeltning med den, en uudsigelig Leven i den; forudsat endvidere, at vor Herre Jesus Christus er baade Sandhedens Gjenstand for os og Sandheden i sig selv, efter sine egne Ord: Jeg er Sandheden, Veien og Livet: saa maa der og til alle Tider have været een eneste Tro, som omfatter, tilegner sig, bekjender og lever i denne ene Sandhed, denne ene Herre, saaledes som han er og lever i Himmel, paa Jord og under Jord, Eet

med sin Fader og Aanden, og Eet med os, naar vi ville være Eet med ham. Derfor have de Christne til alle Tider havt een Tro, og at de have bekjendt denne ene og samme Tro til alle Tider, er en Selvfølge; thi der kan ikke tænkes nogen levende, virksom, Hjertet omfattende Tro, uden at den maa bekiendes med Munden, enten saa de verdslige Love tillade eller forbyde det.

Er nu Christendom og christen Tro Sandhed: saa følger deraf, at vi som Christne stemple hver Fornægtelse og aabenbar Fordreielse, der lægger til eller tager fra vor Tro, den ene som henhorende til Løgnens Rige, og naar det alligevel vil tillyve eller tilrane sig Christen-Navnet, da stemple vi det som uforskammede Løgne. Thi Sandhed kan ikke være baade Ja og Nei, og Jesus Christus er igaar og idag den Samme.

At Mormonismen hører til de uforskammede Løgne, skulle vi nu vise, og til Lykke kunne vi bevise dette ikke blot af dens Prædikanters Ord,, men ogsaa af dens trykte Troesbekjendelse. Dens Forkyndere og Udbredere have nemlig udgivet et lille Skrift under Navnet: „En Sandheds Røst", hvoraf Hovedindholdet er deres Troesbekjendelse, som de kalde „Troesartikler i Jesu Christi Kirke af Sidste-Dages Hellige i Kjøbenhavn", og endskjøndt denne snurrige Benævnelse ogsaa er skikket til at vække en, ellers ikke ugrundet, Mistanke om, at denne deres Troesbekjendelse nærmest gjælder for dem, forsaavidt de ere i Kjøbenhavn og ikke i Amerika eller England, saa ville vi dog her først holde os til den. For nu at begynde med en Hovedsag

ville vi høre, hvad de bekjende som deres Tro paa Gud-dommen, hvilken de, som alle falske Lærere, alle løgnagtige Propheter, udgive for at have lært af det gamle og nye Testamentes Bøger, medens de Christnes Tro og Bekjendelse aldrig har udgivet sig for at være uddragen af Bøger eller lært efter dem.

I Artiklen om Guddommen spørge de: Hvad lære de hellige Skrifter os om Gud? Og svare derpaa: De lære os, at Tre i Forening øve Magt og Herredømme over Alting, nemlig Faderen, Sønnen og den Helligaand, og at disse stemme overeens. Faderens Person er Aand, Herlighed og Magt; Sønnens Person er legemlig, dannet ligesom et Menneske og den Helligaand er Faderens og Sønnens Sind og strækker sig til alle deres Gjerninger, til at vidne om Faderen og Sønnen, at lære alle dem Sandheden og Faderens og Sønnens Villie, som troe paa Sønnen og omvende sig og tilbede Faderen i hans Navn. Den er om Alting og i den er Alting o. s. v. — Sønnen var til som en Aand hos Faderen før denne Jord blev skabt, og var beskikket af Faderen til Verdens Frelser. Paa den bestemte Tid paatog han sig et Legeme og boede blandt Menneskene. Dette kjødelige Legeme kunde ikke strax taale al den Viisdom og Magt, som han besad hos Faderen, men det vedblev at vore hos ham indtil hans Korsfæstelse o. s. v. — See, det skal være en Treenighed og tillige en Forklaring derover, og det skal være udledet af Skriften. Nei, **vor** Jesus Christus har aldrig været indelukket i

en Bog, selv ikke i den bedste af alle Bøger, og har aldrig været uddraget deraf; thi vi bekjende ham, som lever, den Gud Faders eenbaarne Søn, vor Herre, som blev undfangen af den Helligaand, født af Jomfru Maria, piint under Pontius Pilatus, korsfæstet, død, begraven, nedfaren til de Dødes Rige, opfaren til Himmelen, hvor han sidder hos Gud Faders Almægtiges høire Haand og hvorfra han kommer til at dømme Levende og Døde. — Selv den eenfoldigste Christen, som om end nok saa lidet havde med Ydmyghed begyndt at leve i sin Tro og i sin Frelser, maatte kunne føle og fornemme, at Hines Jesus var ikke hans, selv om han ikke kunde gjøre sig selv og Andre klart Rede hvorfor. Dog selv dette, synes mig, han maatte kunne begynde paa, naar han samlede i Eet de tre Ting, de sige om deres Faders Søn, at han nemlig baade er en legemlig Person, dannet som et Menneske, og at han var som en Aand hos Faderen, og at han paatog sig til den bestemte Tid et kjødeligt Legeme (efter deres Mening naturligviis ingen menneskelig Sjæl); thi Mage til Sludder og halv vanvittig Bespottelse har jeg aldrig før hørt. Det er soleklart, at ham, de kalde deres Jesus, ikke er vor Jesus; thi deres Jesus har ikke ladet sig føde som Menneske, er ikke bleven piint, er ikke død som et Menneske, han har kun havt et kjødeligt Legeme, hvori deres Faders Aand boede og levede og døde og opstod. Det er nu vist overflødigt, at jeg endvidere bemærker, at de baade i Samtaler og i Taler fornægte den Jesus, der blev et sandt og virkeligt Menneske med os, og altsaa bespotte vor Jesu Undfangelse af den Helligaand og Fødsel af Jomfru Maria.

Da de nu ikke have den samme Guds og Menneskens Søn som vi, kunne de naturligviis heller ikke have den samme Gud Fader og ikke heller den samme Faderens og Sønnens Aand, den Helligaand som vi, om hvilken Sidste de desuden paastaae, at han er Faderens og Sønnens Sind. Det maa være en ynkelig Gud Fader, Søn og Helligaand, de have; thi det er noget grueligt Snak, de forkynde om dem.

Her kan jeg nu ikke foretage nogen Udvikling af den almindelige christne Tro (det vil nok skee en anden Gang), men vil kun bemærke, at denne ene **almindelige Tro**, som alle Christne bekjende til alle Tider, det er vor Daabs Pagt, som var til og blev bekjendt før det nye Testamentes Bøger bleve samlede og bekjendte for de enkelte Christne. Da nu Mormonerne ikke blot fornægte vor Jesus, som vi bekjende ham i vor anden Troes-Artikel, men ved deres uforskammede Paastand om, at Christi Kirke er oprettet paany i Aaret 1830, bespotte vor Tro paa „den hellige almindelige Kirke" og paa „de Helliges Samfund": saa maae vi slutte, at enten er vor Tro og Bekjendelse Christendom og Sandhed og deres ikke, eller og omvendt; thi at til een og samme Tid baade een bestemt Bekjendelse om en Person eller Gjenstand og tillige Benægtelsen og Fordreielsen af denne Bekjendelse kunde være Sandhed, vilde jo være en Selvmodsigelse, vilde jo være det Samme som at paastaae, at Ja var Nei og Nei var Ja. Idet vi altsaa trøsteligen paastaae, at vor Jesus Christus er den samme som var med Apostlene, som paa første Pintsedag kom med Faderen og den Helligaand til dem og i dem for efter sin Forjættelse

at slaae sin Bolig op hos dem, og idet vi paastaae, at denne vor Jesus Christus siger den Dag i Dag ogsaa til os: „See, jeg er med Eder alle Dage indtil Verdens Ende“; og: „Helvedes Porte skulle ingensinde faae Magt over min Menighed“: saa maa enhver anden Person end denne vor Jesus Christus, der kaldes med det samme Navn, være en løgnagtig Karl, hvad enten han er virkeligen til eller han lever i Folks Indbildning eller han er uddragen af Bibelen, som de saa ofte paastaae, og vi maae bestride hans Ret til at bære dette Navn, og hans Tilhængeres Ret til at kalde sig med vort Christen-Navn, uden derfor at anklage dem for verdslige Domstole eller verdslig Øvrighed og uden at ønske eller begjære, at nogensomhelst borgerlig Ulempe derfor maatte ramme dem, vel vidende, at det er kun vor Herres Jesu Christi Ord, som gaae i Opfyldelse paa saadanne Folk, de Ord nemlig, hvormed han advarer os, sigende: „naarsomhelst de forkynde og raabe til Eder: See her eller see der er Christus! saa troer dem ikke“!

Vi dømme derfor slet ikke anderledes end vi skulle dømme, som de, der ere satte til at prøve Aanderne om de ere af Gud eller ikke, naar vi sige til Mormonerne og til alle de Sekter og Partier saavelsom til alle Enkeltmænd, der fordreie, fornægte, bestride eller bespotte den ene almindelige christelige Tro, og dog alligevel kalde sig med Christi Navn og endog ofte rose sig af deres udmærkede Christendom, naar vi sige til dem: I ere aandelige Tyve og

Røvere, thi I tillyde og tilrane Eder vort Navn; dertil have I ingen Ret, og bestride Eder og vidne mod Eder saa høit og kraftigt vi kunne, det har Christne til alle Tider gjort og det ville vi gjøre. Det bemærkes kun, at vi her hverken tale om ærlige Tvivlere, saalidt som om de mange Partier, der med Rette kalde sig Christne, fordi de med os bekjende den ene Tro, om de end ere uenige med os i mange aandelige Ting.

Efter at vi have stillet os paa dette faste Stade og derfra ogsaa komme til at see, at det Nye Testamentes (den nye Pagts) Bøger kun tilhøre os og ikke hine, fordi de ere skrevne til Christne, altsaa til dem, som alt bekjendte den ene Tro og havde den ene Daab: saa kunne vi roligen tale videre om dette Parties Lærdomme og Oprindelse, hvilket hænger saa nøie sammen, at det ikke godt kan adskilles.

Jeg kaldte Mormonismen en af vort Aarhundredes største Løgne, og det ikke blot fordi den, som nu er viist, tillyver og tilraner sig det christne Navn og vil stjæle dette Navn med en Slags Udmærkelse til sine Tilhængere („Jesu Christi Kirkes sidste Dages Hellige" kalder den dem med en meget pralende men noget besværlig Titel), men og fordi den i sin Oprindelse, Udvikling og øvrige Lærdomme har sikkre Kjendemærker paa at den hører til Løgnens Rige, fordreier bibelske Udsagn og udlægger dem efter sin djævelske Plan. Den er Amerikas Muhamedanisme. Vel muligt, at den ikke er kraftig nok til at kunne sammenlignes med denne, dog har

den i Gjerningen beviist sig just ikke afmægtig, da den nu i tyve Aar har vundet saare mange Tilhængere, og dersom der baade i Amerika og Europa ikke findes, hvor den kommer hen, sand og levende Christendom til at imodstaae den, da vil den tage uhyre Overhaand; og dog maa jo den saavelsom enhver Løgnens Opfindelse tjene det den ikke vil, tjene til Sandhedens Forherligelse, tjene til at vise, hvor der forud var sand Christendom og hvor der ingen var, tjene til at vække saadanne Spørgsmaal hos Folk som: ere vi Christne, eller ikke, og naar og hvor og hvorfor ere vi blevne det?

Ligesom Muhamed paastaaer Joseph Smith, at han har havt en egen Aabenbaring. Begge have ikke blot Ærbødighed for det gamle og nye Testamentes Skrifter, men lære endog, at de ere guddommelige. Som Muhamed nedlagde sin Aabenbaring i „Koranen", som derfor blev den helligste af alle hellige Bøger iblandt Muhamedanerne, saa har Joseph Smith ved Aabenbaring fundet en Bog, som derfor er Mormonernes allerhelligste Bog og kaldes „Mormons Bog". Begge love de deres Tilhængere Guld og grønne Skove baade i denne og i den tilkommende Verden, Muhamed mere kjødeligt, Smith en Smule mere aandeligt. Hiin var mere ærlig, thi han kaldte hverken sig og Sine Christne, men prædikede Christendommens Udryddelse med Ild og Sværd; Denne var mere lumsk og falsk og stræbte under Venskabs Maske at undergrave al Christendom. Smiths Tusindaars-Rige (som skal komme i Amerika) svarer en heel Deel til Muhameds Paradiis, og for godt Kjøb sælge de det til Menneskene; naar man holder Muhameds Befalinger, naar man troer paa

hans ene Gud og paa ham selv, som denne Guds Prophet, lader sig omskjære, giver flittig Almisse, læser bestemte Bønner, forsager Vinen og reiser til de hellige Steder, da faaer man en af de bedste Pladser i hans Paradiis; naar man troer paa Smiths Treenighed og paa ham selv, som den der har talt med Engle, har ved dem funden baade Urim og Thummim, Pagtens Ark og tabte hellige Bøger, saa troer man jo og vender sig jo om fra sin Vantro, og saa skal man lade sig døbe med Smiths Daab, lade bede over sig med Haandspaalæggelse af hans Præster, vadske hinandens Fødder flittigt, „nyde imellem Brød og Viin, som Billede paa hans Jesu sønderbrudte Legeme og spildte Blod", og vil man være fuldkommen vis paa at komme tilgavns i det Tusindaars-Rige og tilsidst i Solens Glands, hvor Smith's Guds Ansigt er, da maa man sælge Alt, reise over til Amerika, give sit Overskud til Menighedens Ældste og lyde blindt i alle Ting.

Baade Muhamed og Smith vare fra Begyndelsen af bevidste Bedragere og Løgnere, og bleve vist aldrig bedre, skjøndt de maaskee nok kom selv til at troe paa deres Løgne, Syner og Aabenbaringer. Kloge og ærgjærrige Folk med høit stræbende Planer have de besiddet et udmærket Kjendskab til deres nærmeste Omgivelser og til deres Landsmænd i det Hele. Selv begavede med en levende Indbildningskraft har den Løgnens Aand, i hvis Tjeneste de traadte, hos dem selv og i dem saaledes sammenblandet Politik og Ærgjærrighed med Hovmod og Sværmeri, at de ganske, med hele deres

Sjæls Fylde og Kraft, have været dens Redskaber og udført dens Villie.

Da man nu ikke bør gjøre selv det største Barn Uret, ville vi afhøre, fremfor andre, først Partiets eget Vidnesbyrd om dets Stifter og dets egen Oprindelse. Thi saalunde vidnes der i „en Sandheds Røst": „En hellig Engel kom den 6te Dag i April 1830 og besøgte en ung Mand, ved Navn Joseph Smith, en Landmands Søn med indskrænket Underviisning, og han blev nu det fornemste Redskab i Guds Haand til at lægge Grundvolden til Samfundet „Jesu Christi Kirkes sidste Dages Hellige" og til at bygge det op. De henledende Omstændigheder ere følgende: I Nabolauget af hans Faders Huus var der en stor Bevægelse iblandt Folk angaaende Religionen, hvori flere forskjellige Sekter toge Deel, og de vedblev at prædike og bede indtil de bevirkede, hvad man dertillands kalder, at komme tillive igjen med Hensyn til Religionen, og Mange bekjendte sig at være omvendte til Gud, og iblandt dem vare to eller tre af hans Faders Familie. Da Bevægelsen var forbi, begyndte der at blive Splid iblandt de forskjellige Sekter angaaende hvilken af dem de Nyomvendte skulde tilhøre. Joseph Smith var omtrent 15 Aar gammel paa den Tid. Han saae, at disse Sekter vare ganske forskjellige fra hverandre baade i Lærepunkter og Kirkevæsen. Han spurgte ved sig selv: er alt dette Guds Værk? Er Gud Fader til Forvirring?" — Endvidere fortælles der, hvorledes han begyndte at læse de hellige Skrifter og blev saare ængstelig og bedrøvet, naar han sammenlignede den Eenhed, som havde fundet Sted i den apostoliske Kirke med

den Forvirring, som nu fandt Sted i Christenheden; og da især dette Sted hos Jacob (1, 5): „men dersom Nogen af Eder fattes Viisdom, han bede af Gud, som giver Alle gjerne og bebreider ikke, og der skal gives ham", havde gjort Indtryk paa ham: saa gik han bort til en Skov for at bede, og havde her sit første Syn eller sin første Aabenbarelse, som sagde ham, at alle Sekter vare i Vildfarelse, men at Evangeliets Fylde skulde i sin Tid blive aabenbaret for ham.

Nogen Tid efter, siges der videre, havde han sit egentlig store Syn; da han en Aften var i Bøn, trængte et skinnende Lys ind i hans Værelse, og midt i dette Lys kom en Person tilsyne, omgiven af en endnu klarere Glorie. Denne Person erklærede sig for at være en Guds Engel, udsendt efter Befaling, for at forkynde Joseph Smith, at hans Synder vare ham forladte og at hans Bønner vare hørte, samt bragte ham den glædelige Tidende, at det store Værk, der skulde skee til Forberedelsen af Messiæ andet Komme og til Pagternes og Forjættelsernes Opfyldelse, skulde snart begynde paa Jorden, at Tiden var nær, da Evangeliet skulde prædikes med Kraft for alle Folkeslag, at et Folk skulde beredes med Tro og Retfærdighed for det Tusindaars-Rige (Millenniet) og at Joseph Smith var kaldet og udvalgt til et Redskab i Guds Haand for at udføre nogle af hans underlige Gjerninger i den sidste Tid. Fra nu af modtog, siges der, Joseph Smith megen Underviisning baade ved den Hellig-Aand og ved Engles Besøg; men det Vigtigste af Alt var, at han blev gjort klog paa, at de vilde Indianere i Amerika vare Efterkommere af de 10 Israels Stammer, hvis Spor vare forsvundne siden den babyloniske Landflygtighed, at de, efter at være komne til Amerika, havde ødelagt de Fromme iblandt sig og vare saa forfaldne til Afguderi, men at dog deres Levnetsløb tilligemed mange mærkelige Spaadomme om den sidste Tid vare blevne beskrevne og indgravne paa Metalplader, forarbeidede af en Mand ved Navn „Mormon", og at disse Plader vare, efter Guds Befaling, gjemte af disse Jøders eller Indianeres sidste Prophet i en Høi i Nærheden af Joseph Smiths Faders Huus. Han fik nu Lov til at optage disse Plader; men da de vare beskrevne med ægyptisk

Billedskrift (Hieroglypher) *), kunde han ikke læse dem uden ved Hjælp af „Urim og Thummim", **) som han derfor ogsaa fandt. Fremdeles fik han og hans Medforbundne mange Aabenbaringer, og Mormonernes Bisfopper og Apostle skulle nu vide, efter Aabenbaringer, baade hvor Pagtens Ark med Lovens Steentavler og Arons mandelbærende Stav befinde sig, samt mange andre Sager, som henhørte til det gamle Testamentes (den gamle Pagts) Gudstjeneste. Dette er nu i Korthed Hoved-Indholdet af Partiets egen Fortælling.

Det er ikke saa galt anlagt endda, kunde man sige; thi ikke Faa have vist, som her fortælles om Joseph Smith, bedet Menighedens Herre om Viisdom under al den gruelige Forvirring, som hersker i den saakaldte Christenhed imellem Sekter og Partier, imellem Kirkestater og Statskirker til at skjælne hans Rige fra alle de Fordreielser, hvormed Sekterne have søgt at forvanske det; men hvo, som ærlig har bedet om den Hellig-Aand til denne Oplysning, han har visselig ei heller faaet en Steen da han bad om Brød. Ethvert sandhedskjærligt Menneske maa derfor enten komme til at tvivle om Joseph Smiths Bøns Ærlighed og Oprigtighed, forudsat nemlig, at han overhovedet har bedet vor Herre om Noget, eller om vor Herres Ordholdenhed, naar han betragter Udfaldet, som jo strax blev dette, at Joseph Smith, istedetfor at komme frem med Noget, hvorom alle Christne kunde være og blive enige, kom til at lægge en ny Tal-

---

*) Løgnen har i denne ellers kunstige Fortælling af Vankundighed været noget for grov; thi naar Jøden Nephi i Mormons Bogs Begyndelse siger: „dette er opskrevet paa Ægypternes Sprog og efter Jødernes Lærdom", da forudsættes der, at Ægypternes Sprog var Eet med deres Præsters Billedsprog, og at en simpel from Jøde, som Nephi skildres, forstod disse Hieroglypher (hellige Tegn). Begge Dele ere de meest skinbarlige Løgne.

**) Ogsaa her har den frækkelige Løgn, hvorpaa det Hele støtter sig, ikke været klog nok; thi Urim og Thummim (paa Dansk: „Lys og Fuldkommenhed", uden at deres Udseende videre beskrives noget Sted) vare Smykker, som Ypperstepræsten kunde have paa sig, naar han raadspurgte Jehova; men Joseph Smith brugte sine Urim og Thummim som et Par Briller til at læse med.

størrelse til de allerede bestaaende Sekters Tal og stifte et nyt Parti, som nu i 20 Aar har grebet godt om sig og vundet over 200,000 Tilhængere. Derfor siger jeg frit: har Joseph Smith og hans Efterfølgere virkeligen havt Syner og seet Personer, da have Synerne været fra Afgrunden og Personerne, om end nok saa lysende, ikke Engle, men Djævle (i Lysets Engles Skikkelse?).

Vi gaae nn over til at afhøre Vidnesbyrdene fra den anden Side om „Mormonerne" og deres Oprindelse samt Fremgang, og de stemme, ihvorvel af høist forskjellige Folk, dog mærkeligen overeens*).

Efter disse Beretninger hørte Josephs Smiths Fader og hele Familie til den Slags Folk, som i de vestlige Stater af Amerika kaldes „Skattegravere", det vil da sige en Slags Dagdrivere, der reise omkring og bilde de forskjellige Colonister paa en uhyre Strækning ind, baade at de have fundet Guld, Sølv, Kobber- eller Bly-Miner, men trænge til Hjælp for rigtigt at begynde paa Udgravningen, og at de vide, hvor Skatte ligge skjulte i de gamle Gravhøie, af hvilke der paa sine Steder findes mange i Amerika. Naar man ikke vidste, hvilke mægtige Guder Guld, Sølv og Skatte altid havde været for Menneskens Børn, maatte man undre sig høiligen over, at de ellers saa kloge Amerikanere i denne Henseende ere saa lettroende, men de ere det fuldt saa vel som andre Folkeslag, fordi deres Begjærlighed efter Rigdom er overvættes stor og Californien med dets ikke misundelsesværdige Guldminer er jo i vore Dage et Beviis derpaa. Disse Skattegravere ere tillige som en Slags Natmænd, da de, hvor de faae noget Indpas, ogsaa gjerne gjøre sig tilgode paa hvilkensomhelst Maade. Til saadanne Skattegravere hørte nu Josephs Familie, og han, som var den anden Søn, blev snart bekjendt for sit gode Hoved og sin Snildhed, saa at paa den Egn, hvor Faderen meest opholdt sig ogsaa som

*) Det vigtigste Skrift om dem er udkommet i Ny-York 1842 og hedder: „Mormonism and The Mormons, a historical View, by Daniel P. Thidder." Overeensstemmende hermed i det Vigtigste er Marryats Fortælling i „Violets Reiser og Eventyr.

Landmand i hans Opvært, var dennes Stolthed af sin begavede Søn bekjendt nok og yttrede sig i saadanne Talemaader som: ja! min Søn vel blive noget Stort, enten General eller Præsident i Staterne, og Flere gave naturligviis Faderen Bifald heri. Da Joseph vorede til, begav han sig paa lange Reiser, bestod flere Eventyr og Bedragerier, giftede sig og gjorde i Aaret 1824 Bekjendtskab med Sidney Rigdon i Staden Pittsborg. Denne Rigdon var en af de i Nordamerika ei saa sjeldne Eventyrere, som, efter at have forsøgt sig som Procurator, Kjøbmand, Kromand, Bladudgiver og Prædikant, tilsidst landede som Medhjælper i et Bogtrykkeri. Af alt sit forhenværende Gods havde han kun beholdt en haandskreven Bog, som under Titelen: „Et fundet Manuscript" indeholdt en historisk Fortælling om Amerikas første Bebyggelse, om hvorledes nogle Jøder kort før den babyloniske Landflygtighed droge omkring i Ørkenerne i Asien og fandt saa under Anførsel af Nephi og Lehi over Vandet til Amerika, om hvorledes de der formerede sig stærkt, bleve deelte i to Folkeslag, førte rædsomme Krige sammen, efter at de vare komne til en høi Grad af Cultur, ødelagde hinandens store Stæder, begravede deres Døde i Høie o. s. v. Deraf forklares Ruinerne og Høiene i Amerika. Denne haandskrevne Bog var først forfattet af en, ligesom Rigdon, halvstuderet Røver, der havde forsøgt sig i mange Ting. Denne Mand hed Salomon Spalding og sin Bog solgte han i stor Nød til en Boghandler i Pittsborg ved Navn Lambdin, ved hvis Død Rigdon arvede dette Manuscript. Det er, bemærkes her kun i Forbigaaende, tilstrækkeligt oplyst ved levende Folks edelige Vidnesbyrd, som have hørt Spalding oplæse Beretninger af sin Bog, at denne Bog og Mormoner-Bibelen er een og den samme; kun har Rigdon og senere Joseph Smith udfyldt den endeel med prophetiske Steder af det Gamle Testamente og med nogle aabenbare Ugudeligheder.

Baade Boghandleren og Rigdon synes at have været noget i Forlegenhed med hvad de skulde gjøre ved Manuscriptet; thi til at lykkes som Roman forekom den dem for langtrukken og for meget efter Bibelens Smag, og dog syntes det dem, at Emnet var godt valgt, især da Rigdon, som en Slags Prædikant, godt vidste, at flere christelige Partier vare

meget opsatte paa at udgranske, hvad der var bleven af de bortførte 10 Israels Stammers Efterkommere. Paa den Tid nu, da Noden tvang Rigdon til at gjennemsee „det fundne Manuscript", som han eiede, og da han omskrev og satte endeel til det for at lade det trykke, var det han gjorde Bekjendtskab med Joseph Smith og fandt i ham baade sin aandelige Overmand og Mester og den, der forstod at haandtere Bogen langt dygtigere end nogen Boghandler eller Bogtrykker. Det er udenfor al Tvivl, at Joseph Smith ved at læse denne Bog har bestemt sig til at blive Religionsstifter og danne et politisk-religiøst Samfund, der skulde, ved at smigre og vinde de vilde Indianere og ved at love Sværmerne blandt de forskjellige christelige Sekter den snarlige Oprettelse af det Tusindaars-Rige og det i Amerika, hvor det nye Zion og nye Jerusalem skulde fremstaae, forskaffe ham selv stor Indflydelse og maaskee skabe en mægtig verdslig Regent af ham. Til at hjælpe ham i Begyndelsen kom meget vel tilpas et forunderligt Sagn, som levede blandt Beboerne i de vestlige Districter, nemlig om „en gylden Bibel", som engang skulde findes. Benyttende sig heraf i sin fattede Plan, begyndte han at indlede denne og forberede det Hele ved at lade som om han var meget dybt bedrøvet over alle de Partier og alle de Stridigheder, der fandt Sted imellem dem, som bekjendte sig til det christne Navn. Denne hans Bekymring maatte naturligviis gjøre Indtryk paa eenfoldige, fromme Folk. Og nu gik han over til at faae Aabenbaringer, hvorved det blev ham tilkjendegivet, at han skulde være det udvalgte Guds Redskab, ved hvilket den sande Guds Kirke skulde gjenoprettes paa Jorden for at alle sande Christne i alle Lande kunde samles i den, inden Enden kom, og Levningen af Israel ogsaa indgaae deri. Nu fandt han først Urim og Thummim, som hans Tilhængere endnu ei ret vide om det skal være et Par Briller eller et Par Stene, og da omsider „den gyldne Bibel" eller nogle nedgravede Messingplader med underlige Tegn paa, som kun han kunde udtyde og som skulde indeholde tabte hellige Bøger og Spaadomme. Dermed hang det saaledes sammen: Da Joseph Smith havde vakt Opmærksomhed og gjort Indtryk paa en heel Deel Folk, erhvervede han sig foruden Rigdon nogle andre (omsider 12)

inderlige Fortrolige eller bevidste Bedragere, men iblandt dem kun Een, som havde Penge, ved Navn Harris, og han maatte nu punge ud for det Første baade til Pladerne, Kragetæerne derpaa og til Trykningen af det, der skulde læses og udtydes ved dem, hvilket naturligviis ikke var andet end Rigdons „fundne Manuscript", gjennemseet og under Trykningen stadigt forøget og forbedret af Joseph Smith efter hans Plan. Hvor mange Plader de have forfærdiget og nedgravet for siden at hæve dem igjen, faaer man ikke at vide, da selv deres mere indviede Disciple kun faae nogle Aftryk af en enkelt Plade at see. Saadanne Aftryk føre deres nuværende Affendinge ogsaa her i Landet med sig, vise det til deres gabende Beundrere og fortælle saa, at strax efter at disse Plader vare fundne, blev een af dem bragt til den lærdeste Mand i Amerika for at han skulde udtyde den, men at han maatte tilstaae ei at være mægtig dertil, hvorimod Joseph Smith kunde det, fordi han havde Urim og Thummim. Denne meget lærde Mand i Amerika er Professor Anthon, som selv fortæller Sagen saaledes: „Jeg fik et Besøg af en Landmand, som bragte mig et Brev fra Dr. S. L. Mitcholl, hvori denne bad mig om at meddele ham min Mening om et vist Papir, der var beskrevet med adskjellige Charakterer, som Doctoren tilstod at han ikke kunde læse, og som Overbringeren var begjærlig efter at faae forklarede. En meget kort Undersøgelse af Papiret overbeviste mig om, at det ikke alene var et Bedrageri, men ogsaa et meget plumpt. Tegnene fremviste det meest forunderlige Sammensurium, jeg nogensinde havde seet. Græske, hebraiske og alle Slags Bogstaver, mere eller mindre fordreiede, vare blandede med forskjellige Efterligninger af Halvmaaner, Stjerner og andre Naturgjenstande, og det Hele endte med en raa Forestilling af den merikanske Dyrekreds". See, saadanne vare Aftrykkene af Mormonernes første Plader; muligviis ere de siden blevne forbedrede og saaledes forandrede, at de mere ligne de ægyptiske Hieroglypher.

Efter saadanne Forberedelser gik det nu fremad som Fod i Hose for Joseph Smith. Allerede i 1831 havde han og Rigdon saa mange Tilhængere, at de kunde tænke paa at bygge deres Zion og opreise det nye Jerusalem. De fik der-

for en Aabenbaring, som anviste dem Distriktet Jackson som det hellige Land, hvor de skulde bygge Templet og Byen. En Mængde strømmede sammen, kjøbte Eiendomme, bebyggede og dyrkede dem, og da Smith med sine Fortrolige ønskede Penge, kom snart en ny Aabenbaring ud i følgende Ord: „Dersom Du elsker mig, skal Du holde mine Bud og Du skal hellige mig alle dine Eiendomme ved en Pagt, som ikke kan brydes". Dog fandtes denne noget for gal og indskrænkedes ved nye Aabenbaringer dertil, at man skulde opoffre af sine Eiendomme til den Fattige og samle hellige Skatte til Templet og Raadet. Naar man manglede Penge, gjordes der Gjæld og naar denne trykkede eller Penge ikke let kunde faaes, styrkedes Tilhængerne med Aabenbaringer, saalydende: „Forsaavidt som I ere ydmyge og trofaste og paakalde mit Navn, vil jeg give Eder Seiren. Jeg giver Eder den Forjættelse, at I skulle blive befriede fra eders Forbindtlighed, hundredeviis, ja tusindeviis skulle I kunne faae Penge tillaans, indtil I have faaet nok for at blive eders Forpligtelse qvit". Saaledes gik det Slag i Slag med Aabenbaringer; Smith oprettede Handelshuse, som gik fallit, stiftede den bekjendte Bank i Kirkland, som stod til 1838, men saa gik overstyr. Dog, det vilde blive for vidtløftigt her at opregne eller gjennemgaae alle Smiths hæderlige Foretagender, fra hvilke han skilte sig som en Bedrager. Vi maae for Korthed Skyld holde os til de vigtigste Begivenheder i Mormoner-Menighedens Liv.

Den større Mængde af dem var altsaa, som alt anført, bosiddende i Districtet Jackson, Staten Missouri, i Nærheden af den ældre By Independence. De tiltoge i Mængde, Alt gik godt, baade med Byen og Templets Bygning, saa Smith og deres andre Høvdinge kunde udspænde deres Garn vidt og bredt. Men efter et Par Aars Forløb bleve de overmodige, gjorde Fordringer paa mere og mere Land, og vilde være Eneherrer vidt og bredt, da det jo laae i deres og deres Propheters Natur at forklare de Ord: „de Retfærdige skulle arve Jorden", om dem selv. Derved forbittrede de saaledes de ældre, om end tyndt saaede, Beboere i Landskabet, at de reiste sig i Masse og udjoge den hele Mormon-Menighed, som nu drog til Distriktet Clay. Her forbleve de fra Slut-

ningen af 1833 til Slutningen af 1838, da en formelig Krig opkom imellem dem og Beboerne baade af dette Distrikt og af Distriktet Davies. Aarsagerne vare de samme som forhen, nemlig deres uretfærdige Overgreb og Anmasselseri verdslige Ting; thi, som bekjendt, finder der ingensomhelst Forfølgelse Sted i Amerika for Nogens Troesbekjendelses Skyld. Mormonerne bleve overvundne og ganske fordrevne fra Staten Missouri (i hvis enkelte Grevskaber eller uhyre Distrikter alt dette var foregaaet), ja Joseph Smith med flere af sine nærmeste Fortrolige bleve tagne tilfange og Undersøgelser imod dem indledede. Men efter nogle Maaneders Fængsling fandt de Leilighed til at undflye og kom til den end mere mod Vesten beliggende Stat Illinois, hvor de fleste af de Fordrevne havde nedsat sig. Her fandt nu Joseph Smith og hans 12 Apostle det i Besynderlighed godt at være, udstedte saa nye Aabenbaringer til deres adspredte Tilhængere, som kaldte dem til dette forjættede Land; thi her skulde nu Herligheden ret gaae an, og havde det været Feil med de andre Steder (endskjøndt de jo vare aabenbarede, men vel at mærke, Smiths Gud er slet ikke trofast i at holde sine ubetingede Løvter og bryder sig ikke om engang imellem at lyve grovt): saa var dette nu det rette Sted, hvor det Tusindaarsrige skulde komme, og herfra skulde det beredes, hvorfor man maatte samle sig, bygge en stor By og et Tempel efter Kong Salomons; thi nu vidste man og hvor Pagtens Ark laae skjult og andre hellige Ting, og der maatte være Plads til det Alt, for at Indianerne, Efterkommerne af de 10 Israels Stammer, som nu snart skulde omvende sig og erkjende Smith for Propheten, kunde som Jøder kjende deres Fædres Helligdomme, blive Mormoner (de sidste Dages Hellige) og saa modtage deres Messias, naar han kom med det Tusindaarsrige. Efter denne Smag vare deres Aabenbaringer og Taler, og de havde en forbausende Virkning. I et Par Aar begyndte en prægtig By at reise sig paa et yndigt Sted ved Missisippis Breder og et mageløst stort og smukt Tempel blev opført med en uhyre Døbefond udenfor Indgangen, en Efterligning af Havet i Salomons Tempel, bestaaende af en frygtelig stor Metalkumme, som hvilede paa en Deel

Metal-Orer. Man steg op til den paa en Trappe, og i Kummen, som var fyldt med Vand, forrettedes da deres Daab, i hvilken Hovedsagen er, at den, som døbes, kommer ret og bliver holdt ret længe under Vandet, for saa, sige de, ere de ret begravne med deres Christo ved Daaben til Døden. Hvad der forhen var blevet drevet i det Smaa, tog man nu fat paa med Kraft, nemlig Indøvelsen i Vaabens Brug og Dannelsen af en udvalgt Hær (som jo vel skulde være en Deel af Borgervæbningen i Staten Illinois, men dog stod under sine egne Anførere), tilligemed Omsorg for Lærdom og for Omvendelsen af Indianerne. Til den Ende bleve Officerer forskrevne og gjorte til Generaler, en Høiskole oprettet og Professorer hidkaldte rundt om fra og godt lønnede, samt Forbindelser indledede med Indianerstammerne fjærn og nær. I Aaret 1842 omtales deres Forhold saaledes af en Reisende, som besøgte dem: „Staden Nauvoo (saaledes havde de kaldet deres By, hvis Ruiner endnu vises som saare prægtige, med et hebræisk Navn) indeholder omtrent 15,000 Sjæle og tager hurtig til. Den har en smuk Beliggenhed og Sagerne biive, som det lader, godt bestyrede. Det omkringliggende Land er en yndig Eng. I en kort Afstand omkring Byen, langs med Floden, boe vistnok andre 15,000 af deres Sekt. Jeg var tilstede, da deres staaende Hær, 3000 Mand, passerede Revue for Generalerne Smith, Bennet og Andre. Troppernes Bevægelser vilde have gjort ethvert Corps af Soldater i England, Frankrig eller Preussen Ære. De have iblandt deres Officerer nogle af de første Talenter i Landet, som baade ere lokkede til dem ved Penge og Titler. Blot endeel af deres Officerer og Professorer ere Mormoner, men de ere Alle forenede ved en fælleds Interesse og ville bestandigt handle i Forening. De, som ikke ere Mormoner, naar de komme hid, blive det snart enten af Overbeviisning eller af Egennytte. Paa deres Høiskoler lære de alle Videnskaber tilligemed Latin, Græsk, Hebraisk, Fransk, Italiensk og Spansk; det mathematiske Fag staaer under en overordentlig duelig Professor, ved Navn Pratt, og en anden Professor fra Treenigheds-Collegiet i Dublin er Præsident for deres Universitet“.

Saaledes gik det frem for Mormonerne i Fryd og Herlighed og store vare vistnok de Planer, som Joseph Smith havde lagt; men de bleve om en kort Tid alle til Intet og han selv med. Det skulde endnu engang bevises aabenbart, at deres Gud og hans Prophet, Smith, vare Løgnere, derved, at deres Spaadomme bleve tilintetgjorte. Thi ogsaa paa denne Egn kunde Mormonerne ikke bye sig; da de formeente sig stærke nok, begyndte de at forurette deres Naboer, tilegne sig deres Gods og stilede aabenbart paa at fordrive baade ved Magt og ved Trudsler Beboerne af store Strækninger fra deres lovlige Eiendomme for at faae Plads til deres stedse indvandrende Tilhængere Herover opkom i Aaret 1844 en Krig, som endte med Beleiringen og Indtagelsen af deres Hovedstad Nauvoo og deres Fordrivelse fra den hele Egn! hvorpaa de maatte søge med deres Levninger endnu mere vestlig hen imod Californien, hvor de have grundet en Coloni og ny By, ved Navn Deseret, under deres nuværende Prophet og Ypperstepræst Brigham Young. I denne deres sidste Krig skal Joseph Smith være falden, endskjøndt Mormonerne nægte det og paastaae, at han snigmorderisk blev overfalden og myrdet i sit Huus af flere Personer, og, hvis dette er sandt, da har han jo og heri en vis Lighed med Muhamed; og det er at beklage, at deres Guder slet ikke bleve forherligede ved deres Propheters Død, men tvertimod beskjæmmede. Thi det var jo dog en daarlig Gud, som ikke kunde frie sin Prophet, Smith, fra Snigmordere og lade ham døe offentlig og i Døden aflægge et godt Vidnesbyrd om sin Sags Retfærdighed; ligesom og Muhameds Gud, der ikke kunde lade sin Prophet kjende den Mad, som var forgiftet, men vel lade den blive en Pind til hans Ligkiste, maa have været en daarlig Karl

Det synes nu som om Mormonerne atter samle Kræfter og udvikle Virksomhed, da de have sendt Apostle til forskjellige Steder for at vinde Tilhængere, og naar man hører deres Historie, Oprindelse og nogle af deres Lærdomme sat ud fra hinanden, kunde vel Mangen fristes til at spørge: hvorledes er det dog muligt, at Folk midt i den saakaldte Christenhed kunne lade sig tiltale af et saa grovt og plumpt Bedrageri som Mormonismen, og komme til at troe og for-

lade sig paa Løgne, som efter deres Væsen ere ligesaa afskyelige som de groveste Hedningers, om de end ikke føre saadanne Gjerninger med sig med Hensyn til det borgerlige Liv? Hertil maa jeg svare, at det er endda ikke saa utroligt eller urimeligt, at de kunne vinde Tilhængere baade her og andensteds, naar man betænker den aandelige Tilstand, hvori en stor Deel af Folket her i Landet befinder sig efter den Underviisning, det har havt, eller de Prædikener, det har hørt, dersom det i det Hele har hørt Noget, og paa den anden Side lægger Mærke til, at Mormonernes Apostle komme med det meest Forføriske først og have just en heel Deel Lærdomme, som baade tiltale den kjødelige Følelse og den kjødelige Fornuft. Saaledes begynde deres Apostle, hvor de i Begyndelsen komme hen, gjerne altid med at forkynde, at Guds Ord vidner, at der er en Hvile beredt for Guds Folk paa Jorden efter det Udsagn: Kommer hid til mig, alle I, som arbeide og ere besværede, jeg vil give Eder Hvile! og denne Hvile, sige de, er den store Sabbatshvile i det Tusindaarsrige, som vor Gud vil give sit Folk snart, ja i den allernærmeste Tid her paa den forklarede Jord eller paa et vist og bestemt Sted af Jorden.

Naar nu Mormonerne have udbredt sig vidt og bredt om deres Tusindaarsrige, da opfordre de Folk til at troe og omvende sig, holde Guds Befalinger og gjøre dem, for saa at faae Deel i dette Rige og tilsidst i Solens Glands. De forkynde Tro og Omvendelse, men ikke Omvendelse og Tro, og forvende heri som i Alt Skriftens Ord, og hvorledes kunne de anderledes, naar det skal passe til deres Kram? Ved Tro forstaae de jo nemlig Tro paa deres Aabenbarelser og Forkyndelser, og dem maae Folk jo troe at være Sandhed, før de kunne vende om og fatte Sind til at gaae ind paa deres Samfund og spørge dem, hvilke Guds Befalinger de mene at man skal holde, for at blive tilgavns salige. Ved den første Forkyndelse faaer man at vide, at de tvende vigtigste Befalinger ere: at lade sig dyppe ret længe under Vandet for at blive begravet med deres Christo og at vaske flittigt hinandens Fødder. Naar man gjør dette, forkynde de, kommer man til den høieste Grad af Salighed i al Evighed, til at

see Guds Ansigt i Solens Glands. Nu ere de tilmed saa yderst billige, at de reent ophæve en evig Fordømmelse ved at lære, at vel komme de selv til den høieste Salighed, men at der dog er en Mængde Grader i deres Salighed, saa at der bliver Plads til Alle i Maanen og alle Stjernerne, hvorhen de skulle enten de ville det eller ikke. See! her have vi det Vigtigste af hvad der altid tiltaler det kjødelige og hovmodige Menneske. Fryd og Glæde her i denne Verden og det i tusind Aar med Overflødighed af Alt, hvad Sjælen begjærer, uden mindste Møie og Besvær eller Arbeide fra din Side, og det snart om nogle faa Aar, hvor kan dette andet end tiltale det dyriske og dovne Menneske! Og hertil kommer nu, o Menneske! at Du selv kan fortjene Dig Herligheden baade i de tusind Aar og i al Evighed ved at holde Guds Befalinger, ved blot at leve ret skikkeligt efter de borgerlige Love, ved at lade Dig dyppe i Vand indtil Veiret omtrent forgaaer Dig og det ikke blot een Gang, men hver Gang Du har syndet grovt, ved at vadske Fødderne imellem paa Andre. Er det ikke din fuldkomneste Egenretfærdighed og Gjerningsdygtighed her læres? hvor smigrer saadan Lærdom ikke den lumske, hovmodige Pharisæer i Menneskets Bryst? Her hører Du ikke Christendommens Røst om al menneskelig Gjernings Forfængelighed og Daarlighed for den levende Gud; her hører Du ingen Opfordring til Bod og Anger, til at frembære for Gud det eneste Offer, som et syndigt Menneske kan og tør bringe ham, et ydmygt, bodfærdigt og sønderknust Hjerte nemlig; her hører Du Intet om Guds frie, uforskyldte Barmhjertighed i Christo Jesu, vor Herre og Broder; Intet om Retfærdiggjørelsen af Troen alene. Hvo der nu ved at høre saadanne Lærdomme, bifalder dem og gaaer over til et saadant Samfund for at indvies dybere og dybere i deres Spaadomme, i deres gruelige Fortolkninger af det gamle og nye Testamentes Lærdomme og Prophetier, ham maa jeg dømme om, at han aldrig tilforn, naar man undtager en Smule Erkjendelse maaskee af sin syndige Natur, har været rørt, alvorligt bevæget og end mindre drevet af den Hellig-Aand, hvad enten han saa forhen har kaldet sig

lutherſk Christen eller Baptiſt-Christen. Og ved at dømme ſaaledes dømmer jeg langt mildere end Folk i Almindelighed gjøre; thi det var dog grueligt at forudſætte og antage, at de, ſom gik over til et ſaa djævelblindt Parti, ſkulde ret vide hvad de gjorde, ſkulde med Bevidſthed forſage og fornægte den Sandhed, ſom de havde begyndt, om end nok ſaa ſvagt, at erkjende og bekjende. Langt mildere og rimeligere er det derfor at antage, at ſaadanne Folk ſlet Intet have været tilforn, om de end have ſnakket nok ſaa meget om hvad og hvor meget de vare, ſlet Intet have været, om de ſaa end have lært Balles Lærebog tuſind Gange udenad, om de end ere confirmerede nok ſaa bravt, om de end havde gaaet hundrede Gange til Alters i hvilketſomhelſt Kirkeſamfund, om de ere døbte ſom Børn eller ſom Voxne, om de havde hørt Tuſinder af Prædikener baade af ſaakaldte Lutheraner, Reformeerte, Baptiſter, Methodiſter, Qvækere o. ſ. v. Thi dette Parties Lærdomme ere virkelig ſaa plumpe og grove, at de i Sandhed ikke kunne forføre den mindſte oprigtige Chriſten eller engang være friſtende for ham, om han end aldrig havde læſt noget i det ſkrevne Guds Ord eller kunnet læſe deri, naar han blot eenfoldigt og i Aandens Lys ſaae og erkjendte og bevarede ſit Fadervor og ſin Daabspagt. Men den falſke Aandelighed, ſom gjør opblæſt, er ſtor og ſtærk i vore Dage, og Uſſelheden i alle Kirkeſamfund er væmmelig, fordi den bryſter ſig med Kraftens Kaabe.

Det kan ikke være min Henſigt, da jeg meeſt ſkriver for ſimple Folk, nøie at gjennemgaae i det Enkelte Mormonernes talløſe gale Lærdomme; hvo der ønſker nøiere Bekjendtſkab til deres Beſpottelſer af de Chriſtnes Gud, behøver kun at læſe endeel i „Mormons Bog", deres egentlige Bibel, for at erfare, hvorledes Joſeph Smith deri lader ſine Propheter gjøre Nar af dem, ſom kun have een hellig Bog, den de kalde Bibelen, og ſpørge: mon Gud ikke kunde ſkrive mere end een Bog, eller mon han ikke kunde ſkrive ſaa mange han vilde? Hvorledes han deri endvidere lader dem ſpaae om hans Chriſtus og ſige: jeg ſaae ham, ſom ſkulde blive Meſſias ved at iføre ſig et kjødeligt Legeme, ham, ſom, ogſaa kaldes og er den evige Fader o. ſ. v. med meget andet grueligt Vrøvl.

De paastaae, som bekjendt, at have gjenoprettet den apostoliske Menighed, og støttende sig paa det bekjendte Sted i det nye Testamente have de i deres Samfund baade Propheter, Apostle, Evangelister, Hyrder og Lærere, Forstandere eller Ældste. Deres Christus have de kun ladet døe (ei engang nogen rigtig Død, thi han var jo intet rigtigt Menneske) or Arvesynden, medens de derimod skulle selv gjøre sig rene for al anden Synd. Børn, lære de, blive først syndige, naar de ere omtrent 8 Aar gamle, og skulle saa druknes i Daaben til Syndsforladelse.

Disse Lærdomme tilligemed deres alt anførte og forhen gjennemgaaede ere deres vigtigste Særkjender, og de udgive sig for paa alle Maader at forstaae Bibelen bogstaveligt uden at ville anvende nogen Slags Fortolkning. Dog heri bære de sig ad som i mangt andet, og deres oftere gjentagne Troesbekjendelser, hvori de til en Tid udelade, hvad de have bekjendt til en anden Tid, afgive just ikke noget godt Vidnesbyrd om deres aandelige Frimodighed. At de i Danmark og Tydskland indbilde de Stakler, som de have vundet for deres Aabenbaring og Lære, at i deres Menigheder i England skee mange Undertegn ved Bønner og Haandspaalæggelse, og at de ligeledes fortælle dem, som boe endnu i England, at det Samme skeer i Amerika, er i sin Orden, ligesom og den Paastand, at deres Menighed er begavet med alle de Naadegaver, som fandtes i den ældste christne Kirke.

Da jeg nu er kjed af at tale mere om Mormonerne og mine Læsere vel og af at høre mere om dem, vil jeg lade dem fare og ikke engang til Slutning bevise dem den Ære, at de skulle kunne sige, at de have foranlediget mig til at udvikle Lærdommene om det tusindaarige Rige eller om den rette Lærerstand og den rette Indvielse til Lærerstanden i den apostoliske Kirke. Om disse Ting haaber jeg at kunne tale en anden Gang med mine Læsere.

Iøvrigt maa jeg endnu engang, hvorvel jeg i Grunden agter det overflødigt, erindre mine Læsere om, at jeg paa ingen Maade ved min strænge Tale og Dom om Mormonerne har givet Nogen enten Lov eller Anledning til at anvende denne Dom i sin Heelhed eller nogen Fordømmelse paa den enkelte Person imellem dem (de meest Skyldige ere vistnok Stifteren

og hans inderlige Fortrolige); thi jeg har dømt og bedømt Mormonismen som en usſel, grov løgnagtig Aandsretning, men dermed fordømmer jeg ingenlunde den enkelte Mormon. Tvertimod er det mit faste og urokkelige Haab til den Gud, jeg har og om hvem jeg bekjender, at han vil ingen Synders Død og Fordærvelse, men vil, han ſkal vende ſig om og komme til Livet, at han og vil bringe og kan bringe hver ſandhedskjærlig Sjæl, ſom er falden i hin Løgnens og Vildfarelſens gruelige Magt af Mangel paa Ydmyghed, vil bringe ham engang tilbage til ſin Sandheds Vei og Sti. Dog Synd og Ugudelighed ere de faldne i, men ikke af den Slags, ſom kan eller ſkal eller paa nogen Maade bør ſtraffes efter menneſkelige og borgerlige Love. Ere de aandelige Synder ikke utallige ſaavel ſom de kjødelige? Enhver Vantro, Beſpotter, Fornægter af Sandhed og Forſvarer af Løgn er lige ſaa ſtor en Synder for den levende Gud og for hans Dom ſom Røveren, Morderen, Tyven, Fraadſeren, Dranferen o. ſ. v.; men utallige ere Graderne og Forſkjellene ſaavel imellem de enkelte kjødelige Synder, anvendte paa den enkelte Perſon, ſom imellem de enkelte aandelige Synder, anvendte paa den Enkelte eller paa de enkelte Samfund. Ligeſom kun nu de af de kjødelige Synder, der virkeligt ſkade det borgerlige Samliv her i Verden, ere underkaſtede verdslige Straffe, og ikke engang de meget ſlemme, ſom kun ſkade, forſtyrre og opløſe Familielivet, f. Ex. Drukkenſkab, ere underkaſtede nogen Straf, ſaaledes bør og kan de aandelige Synder ikke, efter menneſkelig Retfærdighed, undergives Straf her i Verden og det er derfor og kun ſkeet, naar Paver, Geiſtlige og Fyrſter have formaſtet ſig til at ſætte ſig i Guds Sted og paa hans Throne, for at dømme Jorderig med Retfærdighed og ſlaae Aander ihjel med Band, Baal og Staal. Og hvad have de udrettet derved? Naar det Aandelige foranlediger kjødelige Udſkeielſer, da hjemfalder det jo under det Kjødelige.

Chriſtendommen giver Ingen Lov til at fordømme ubetinget Perſoner, ei engang for dette Liv, end ſige da for det evige; thi Chriſtus, dens Herre og Konge, er ikke i Verden for at dømme den, men for at frelſe den, og han alene ſkal holde den evige Dom, ſaa ogſaa heri er Chriſtus mildere og

barmhjertigere end den Verden, som i Modsætning til ham roser sig af sin Barmhjertighed. Den er meget strængere mod Tyve, Røvere og Mordere end vor Herre Christus er; thi den fordømmer dem ubetinget. Christendommen befaler dem derimod at prøve Personerne og Aanderne og bedømme dem og fordømme baade deres ugudelige Handlinger og deres onde, forførisfe, løgnagtige Ord og Talemaader, ja deres Frugter og Virkninger; men aldrig giver den Nogen Lov til at dømme en Person som den, der havde begaaet Synd mod den Hellig-Aand, og det er dog kun denne Synd, som aldrig kan forlades hverken i denne eller i den tilkommende Verden. Den barmhjertige og medlidende Verden mener ogsaa heri langt at overgaae de Christne, selv naar den bespotter, forfølger, piner og ihjelslaaer Bekjenderne af den Tro eller Vantro eller Overtro, som den for Øieblikket ikke kan lide.